

виявлено. Але у окремих тварин реєструвались випадки порушення процесів травлення, виникнення яких може бути обумовлено гельмінтозною інвазією.

При дослідженні коней с. Юрямпіль, Борщівський р-н, Тернопільська обл. конюшня І (спортивні коні, віком від 4-6 років) екстенсивність стронгілятозної інвазії коливалась від 31,2% до 88,4% при слабкому, середньому та сильному ступенях інвазії, параскарозу 8,9-59,4%. Необхідно звернути увагу на високу зараженість окремих коней.

При дослідженні коней с. Юрямпіль, Борщівський р-н, Тернопільська обл. конюшня ІІ (відлучні лошата 9 місяців) екстенсивність стронгілятозно-параскарозоної інвазії коливалась від 56,3% до 81,3% при слабкому та сильному ступенях інвазії.

У вересні-жовтні деякі тварини були вільні від стронгілят, що вказує на відсутність весняного зараження. Окремі тварини були заражені нематодами протягом всього періоду спостереження.

При дослідженні коней с. Королівка Борщівського р-ну приватне утримання ПП “Підкова” екстенсивність місцеві стронгілятозно-параскарозоної інвазії коливалась від 51,5% до 74,8% при слабкому та сильному ступенях інвазії.

При дослідженні коней урочище Монастирок с. Монастирок, Борщівського р-ну, Тернопільська обл., (коні різної вікової групи, з постійним фізичним навантаженням, та випасом коней на різних місцевостях) екстенсивність змішаної інвазії коливалась від 14,3% до 48,9% при слабкому та сильному ступенях інвазії. При цьому у окремих тварин спостерігалось слабе паразитозійство стронгілят у січні – лютому та наявність інтенсивної параскарозоної інвазії. Поодинокі тварини практично були вільні від нематод. У окремих коней спостерігалось зараження стронгілятами шлунково-кишкового тракту при відсутності параскарозоної інвазії.

Досліджуючи коней кінно-спортивного комплексу “Бучач” ми встановили, що екстенсивність стронгілятозної інвазії коливалась від 5,6% до 59,3% при слабкому та сильному ступенях інвазованості. Серед коней які належать “Бучач” кінно-спортивний комплекс ми спостерігали, в основному, паразитозійство.

З наших досліджень можна зробити висновок: кишкові нематодози коней (стронгілятоз та параскароз) в умовах Подільського регіону мають значне поширення. Середня екстенсефективність інвазії в умовах господарств за період з вересня 2018 р. по грудень 2019 р. склала: стронгілятозів – 24,3%, параскарозу – 14,8%, змішаної інвазії – 41,1%.

УДК 636. 03

Кременчук І.Р., студент 3 СТН курсу спеціальності “Ветеринарна медицина”

Науковий керівник – Горюк В.В., кандидат вет. наук, доцент
Подільський ДАТУ, м. Кам’янець-Подільський, Україна

ВПЛИВ САПОНІТУ ТА ВІТАМІННИХ ПРЕПАРАТІВ НА ЗДОРОВ'Я ТЕЛЯТ

Успішний розвиток тваринництва на сучасному етапі реформування сільського господарства в Україні передбачає завершення переходу до ринкових відносин, залучення інвестицій, збільшення чисельності поголів'я тварин, поліпшення їх породних якостей, забезпечення в достатній кількості високопо-

живними кормами, впровадження передових технологій на основі досягнень сільськогосподарської науки і практики.

Важливе місце в цьому посідає ефективне ветеринарне обслуговування тваринницької галузі. Своєчасне проведення в повному обсязі необхідних профілактичних і лікувальних заходів в тваринництві є необхідною умовою не лише здорових стад тварин, одержання високоякісної і в достатній кількості тваринницької продукції, але й запорукою здоров'я людей.

Матеріали ветеринарної звітності, в господарствах різних форм власності показують, що серед усіх захворювань переважають незаразні хвороби тварин. Передусім, це шлунково-кишкові і респіраторні хвороби молодняку. Поряд з цим, широке розповсюдження мають хвороби, спричинені обміном речовин (метаболичні або аліментарні хвороби). Здебільшого це хвороби високопродуктивних корів та молодняку, які виникають через недотримання режиму годівлі, порушення структури раціону, недостатнє забезпечення тварин енергією, протеїном, легко перетравними вуглеводами, клітковиною, вітамінами, макро – і мікроелементами.

Широке поширення цих захворювань зумовлено також гіпокінезією, недостатньою інсоляцією, цілорічним стійловим утриманням тварин. Окрім того, порушення обміну речовин може проявлятися у виді ендемічних хвороб (геохімічних ензоотій), які зумовлені недостатнім вмістом у ґрунтах, водних джерелах і рослинах рухомих форм біотичних мікроелементів або надлишком їх антагоністів.

Для лікування і профілактики хвороб, зумовлених порушенням обміну речовин, широко використовують вітаміни, макро – і мікроелементи у виді преміксів, різних вітамінно-мінеральних сумішей, фармакологічних препаратів, що поступають на ринок України. На думку вітчизняних експертів вони не завжди дають бажаний ефект. Це зумовлено тим, що вибір і застосування цих препаратів, добавок повинно ґрунтуватися на попередньому вивченні в кожному конкретному випадку причин виникнення порушень обміну речовин у тварин, з послідуною апробацією і аналізом їх ефективності і економічної доцільності.

Дослідження свідчать, що при проведенні диспансеризації молодняку великої рогатої худоби у багатьох господарствах спостерігаються А і Д-гіповітамінози, порушення фосфорно-кальцієвого обміну, мікроелементози і інші метаболичні хвороби. Симптоми цих захворювань проявляються у 20-30% телят, а при лабораторному дослідженні – більше, ніж у 60% тварин. Ці захворювання можуть перебігати окремо або, що буває частіше, вони проявляються одночасно.

У зв'язку з цим була поставлена мета: вивчити структуру метаболичних хвороб у молодняку великої рогатої худоби на дорощуванні і відгодівлі та розробити при цьому науково-обґрунтовані і ефективні лікувально-профілактичні заходи.

При клінічному обстеженні у тварин на дорощуванні виявлені симптоми А і Д-гіповітамінозів та гіпопластичної анемії. Симптоми А гіповітамінозу (тьмяність і грубість волосяного покриву, сухість і зниження еластичності шкіри) спостерігали у 25% тварин, а Д-гіповітамінозу легкого ступеня (лизуха, напруженість рухів, кульгавість, потовщення карпальних суглобів, рахітичні потовщення ребер) – у 20% телят. Одночасно у 30% молодняку на дорощуванні

спостерігається блідість кон'юнктив, що є важливим симптомом гіпопластичної анемії.

Лабораторними дослідженнями крові підтверджено комплексне порушення обміну речовин у молодняку. Зокрема, у 10% телят встановлена гіпопротейемія, у 20% – А-гіповітаміноз, у 30% – гіпопластична анемія, у 40% – порушення фосфорно-кальцієвого і Д-вітамінного обміну, і у 10% молодняку спостерігається стан ацидозу.

Враховуючи етіологічні фактори, результати клінічних і лабораторних досліджень, що свідчили про комплексне порушення обміну речовин і, зокрема поєднаний перебіг А і Д-гіповітамінозів телят була випробувана лікувально-профілактична схема, що включала застосування сапонітового борошна і тетравіту. За допомогою сапонітового борошна раціон поповнюється необхідною кількістю кальцію і фосфору, інших життєвонеобхідних макро – і мікроелементів, ін'єкції тетравіту забезпечували організм жиророзчинними вітамінами А, Д, Е і F. Ведення цих препаратів підвищує резистентність організму, сприяє росту і розвитку тварин.

Застосування даних препаратів позитивно вплинуло на обмін речовин і картину крові у телят.

Під впливом мінерально-вітамінних препаратів покращилась резистентність організму, про що свідчить збільшення лейкоцитів в периферичній крові і загального білка в сироватці крові.

Ці зрушення в обміні речовин і гемопоезі позитивно вплинули на здоров'я тварин. У піддослідних телят покращився клінічний стан, зникли симптоми А і Д-гіповітамінозів і анемії і нових випадків цих захворювань впродовж досліду не спостерігалось. Застосування сапонітового борошна і тетравіту з лікувально-профілактичною метою при поєднаному перебігу А і Д-гіповітамінозів і гіпопластичній анемії є економічно вигідно.

УДК 636. 09: 632. 951. 2

Кудрявцева А.Д., студентка 3 курсу спеціальності "Ветеринарна медицина",

Прусак Л.І. студентка 4 курсу спеціальності "Ветеринарна медицина"

Науковий керівник – Франчук-Крива Л.О., кандидат вет. наук, асистент

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

ЛІКАРСЬКІ РОСЛИНИ-ІНСЕКТИЦИДИ ЗА ЕКТОПАРАЗИТОЗІВ ТВАРИН

Актуальність. Загальна економічна вартість збитку, що наноситься комахами і хворобами, які вони викликають, є невимірною. Ситуація ускладнюється поступовим обмеженням використання широкого спектру синтетичних інсектицидів через їх шкідливий вплив на тварин і навколишнє середовище, високу вартість, тривалий біорозклад та прогресуюче підвищення стійкості комах до інсектицидів. Альтернативним джерелом інсектицидів є рослини, які можуть забезпечити доступний і ефективний метод боротьби з комахами [3; 4].

Нині відомо близько 2000 видів рослин, які відлякують або знищують комах [1]. Однак, в останні десятиліття, крім піретрума, який отримав міжнародне та